

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури та спорту

Євген ПАВЛЮК

" 29 " серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до спеціальності

Назва дисципліни

Галузі знань А – Освіта

Спеціальність – А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – «Середня освіта (Фізична культура)»

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, Шифр дисципліни – ОФП.01

Мова навчання – українська:

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл фахової підготовки)

Факультет – Здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Кафедра – Теорії і методики фізичного виховання і спорту

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин						Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проєкт	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття									Залік	Іспит
				Разом	Лекцій	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття						
Д	1	1	5,0	51	32	-	18		100				+	
З	1	1	5,0	12	6	-	6		138				+	

Робоча програма складена на основі освітньої-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» 2025 року та навчального плану за спеціальністю «014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Робоча програма складена

Підпис

к.н.ф.в. доцент **Віктор ФЛЕРЧУК**
Вчений ступінь звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Схвалена на засіданні кафедри

Теорії і методики фізичного виховання і спорту

Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1

Зав. кафедри

Олександр СОЛТИК
Підпис ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Протокол від 29 серпня 2025 № 1а

Голова вченої ради факультету

Підпис

Євген ПАВЛЮК
ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
(Підпис гаранта ОП, за якою закріплений
обов'язковий освітній компонент)

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	Теорії і методики фізичного виховання і спорту		Анатолій РЕБРИНА

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Вступ до спеціальності» є однією із дисциплін професійної підготовки і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (фізична культура)».

Дана дисципліна є самостійною наукою, в процесі вивчення передбачається опанування студентами знань в процесі вивчення цієї дисципліни її мета і завдання вищої школи, особливості навчання у ВНЗ та його структуру, права та обов'язки студентів, специфіку майбутньої професії.

Пререквізити: Вихідна

Постреквізити: ОЗП.05 «Педагогіка»; ОЗП.12 «Історія фізичної культури»; ОЗП.11 «Педагогіка»; ОФП.05 «Теорія і методика навчання фізичної культури»; ОФП.14 «Організація і методика спортивно масової роботи в закладах освіти»; ОЗП.04 «Філософія (в тому числі логіка, етика, естетика)»; ОФП.06 «Теорія і методика дитячого та юнацького спорту»; ОФП.12 «Сучасні аспекти викладання фізичної культури у закладах загальної середньої освіти»; ОФП.17 «Сучасні інформаційні та комунікаційні технології у фізичній культурі і спорті»; ОФП.21 «Практика з літніх видів рухової активності»; ОФП.13 «Адаптивна фізична культура»; ОФП.11 «Основи теорії масового спорту»; ОФП.23 «Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти».

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності: здатність діяти соціально відповідально та свідомо; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність виявляти ініціативу та підприємливість; здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність; здатність виконувати вимоги Державного стандарту базової середньої освіти у професійній діяльності з урахуванням предметної спеціальності; здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів; здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлюючи власні почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

програми результати навчання: знати та дотримуватися вимог Державного стандарту базової середньої освіти у професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності; вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою; реалізовувати свої громадянські права і обов'язки, усвідомлювати та утверджувати цінності демократичного суспільства у професійній діяльності; дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, з урахуванням його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів; планувати освітній процес на основі освітньої програми закладу освіти і навчальних програм з предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Мета дисципліни. Дати уявлення про вищу школу України, характеристику особливостей роботи керівника фізичного виховання та спорту, вчителя фізичного виховання та тренера з виду спорту, уявлення про права та обов'язки студентів, зміст та організацію професійно-педагогічної освіти на факультеті, розглянути особливості освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця з фізичної культури та спорту, вивчити основи самостійної роботи студентів.

Предмет дисципліни: студент під час вивчення курсу знайомиться з системою вищої освіти в Україні, з особливостями здобуття фахової освіти та конкретними умовами навчання в обраному навчальному закладі.

Завдання дисципліни: формування системи знань про фізичну культуру як складову частину культури суспільства, про історичні аспекти її становлення і розвитку в Україні та у світі; розкриття історичних етапів формування та розвитку міжнародного спортивного руху і його стану на сучасному етапі та фізкультурно-спортивного руху в Україні; засвоєння змісту основних галузевих визначень, термінів і категорій з їх характеристикою; вивчення змісту програмно-нормативних документів, що регулюють діяльність в галузі «Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини» та в сфері загальної і вищої освіти; ознайомлення із сучасною системою кадрового забезпечення галузі, з особливостями роботи вчителя фізичної культури, тренера-викладача з виду спорту, фахівця з фізичної реабілітації; формування основ науково-дослідної та методичної роботи, умінь опрацьовувати спеціальну науково-педагогічну та фахову літературу та працювати з іншими джерелами наукової інформації.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: використовувати отримані знання у процесі навчання на факультеті фізичної культури; проаналізувати історичні етапи становлення фізичної культури як частини загальної культури суспільства; проаналізувати історичні аспекти становлення університету та факультету фізичної культури; користуватися вихідними термінологічними поняттями в процесі навчання в університеті; створювати умови для комунікації із представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій з питань оздоровчого спрямування.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Лабораторні заняття (практичні)	Самостійна робота	Лекції	Лабораторні заняття (практичні)	Самостійна робота
Перший семестр						
Тема 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності.	2	2	6	2	2	8
Тема 2. Міжнародний спортивний рух. Фізкультурно-спортивний рух в Україні.	2		6			8
Тема 3. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури.	2	2	6			10
Тема 4. Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні.	2		6			8
Тема 5. Професійна діяльність фахівців фізичної культури. Система кадрового забезпечення галузі.	2	2	8			8
Тема 6. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Навчання і побут студентів вищого навчального закладу.	2		6			10
Тема 7. Професійна діяльність вчителя фізичної культури.	2	2	6			8
Тема 8. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації.	2		6			8

Тема 9. Кадрове забезпечення галузі.	2	2	6	2	2	8
Тема 10. Заклади фізкультурної освіти в Україні.	2		6			8
Тема 11. Аспекти управління фізичної культури і спорту у ринкових відносинах.	2	2	6	2	2	10
Тема 12. Загальні принципи наукової творчості. Роль науково-дослідної роботи в процесі підготовки фахівця	2		6			8
Тема 13. Кадрове забезпечення управління спортом для всіх.	2	2	6	2	2	10
Тема 14. Система вищої освіти в Україні.	2		6			8
Тема 15. Демократизація вищої освіти як освітній принцип.	2	4	6	2	2	8
Тема 16. Масова оздоровча фізкультурна і спортивна робота – одна із форм фізичного виховання студентів	2		8			10
Разом за 1-й семестр:	32	18	100	6	6	138

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів денної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Основні завдання, форми і засоби фізичної культури. Зародження спортивної термінології. Літ.: [1] с. 8-14, [4] с.4-16.	2
2	Міжнародний спортивний рух. Фізкультурно-спортивний рух в Україні. Літ.: [2] с. 24-34, [5] с.18-29.	2
3	Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури. Законодавча база фізичної культури та спорту в Україні. Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Літ.: [5] с. 35-49, [6] с.24-46.	2
4	Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Матеріально-технічна база фізичної культури і спорту. Джерела фінансування галузі. Літ.: [2] с. 38-54, [4] с.42-56.	2
5	Професійна діяльність фахівців фізичної культури. Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні. Літ.: [3] с. 48-64, [4] с.56-66.	2
6	Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Навчання і побут студентів вищого навчального закладу. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Літ.: [1] с. 68-84, [4] с.74-86.	2
7	Професійна діяльність вчителя фізичної культури. Урок як основна форма фізичного виховання. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера. Літ.: [3] с. 88-94, [5] с.64-76.	2

8	Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації. Розвиток фізичної реабілітації у світі та в Україні. Підготовка фахівців із фізичної реабілітації. Літ.: [3] с. 108-124, [4] с.94-126.	2
9	Кадрове забезпечення галузі. Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Літ.: [3] с. 48-64, [4] с.90-96.	2
10	Заклади фізкультурної освіти в Україні. Інформаційне забезпечення фахівців галузі фізичної культури і спорту. Літ.: [4] с. 60-68, [4] с.96-104.	2
11	Аспекти управління фізичної культури і спорту у ринкових відносинах. Типи економічних і соціальних відносин. Оцінка організаційно-управлінських проблем у сфері фізичної культури і спорту. Літ.: [7] с. 36-54, [7] с.62-84.	2
12	Загальні принципи наукової творчості. Роль науково-дослідної роботи в процесі підготовки фахівця. Літ.: [6] с. 208-228, [7] с.86-95].	2
13	Кадрове забезпечення управління спортом для всіх. Підготовка бакалаврів з менеджменту фізичного виховання і спорту за кордоном. Підготовка фахівців з менеджменту фізичного виховання і спорту в Україні. Літ.: [6] с. 230-264, [7] с.111-122.	2
14	Система вищої освіти в Україні. Поняття вищої освіти, її мета, завдання, структура. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти. Рівні акредитації та типи вищих навчальних закладів. Принципи побудови системи вищої освіти в Україні. Літ.: [1] с. 130-148, [4] с. 122-132.	2
15	Демократизація вищої освіти як освітній принцип. Суспільна значущість демократизації навчального процесу. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти. Філософські аспекти демократизації українського виховання. Самовиховання – якісно новий рівень у розвитку особистості. Літ.: Літ.: [1] с. 148-158, [4] с. 134-142.	2
16	Масова оздоровча фізкультурна і спортивна робота – одна із форм фізичного виховання студентів. Діяльність спортивного клубу вищого навчального закладу. Обов'язки громадського спортивного активу. Спрямованість використання засобів фізичної культури і спорту. Планування і організаційні форми. Літ.: [5] с. 112-120, [6] с. 134-145.	2
Разом:		32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Основні завдання, форми і засоби фізичної культури. Зародження спортивної термінології. Міжнародний спортивний рух. Фізкультурно-спортивний рух в Україні. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури. Законодавча база фізичної культури та спорту в Україні. Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Матеріально-технічна	2

	база фізичної культури і спорту. Джерела фінансування галузі. Професійна діяльність фахівців фізичної культури. Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні. Літ.: [1] с. 8-14, [2] с. 24-34, [3] с. 48-64, [4] с.56-66; [5] с. 35-49, [6] с.24-46.	
2	Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Навчання і побут студентів вищого навчального закладу. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Професійна діяльність вчителя фізичної культури. Урок як основна форма фізичного виховання. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації. Розвиток фізичної реабілітації у світі та в Україні. Підготовка фахівців із фізичної реабілітації. Кадрове забезпечення галузі. Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні. Інформаційне забезпечення фахівців галузі фізичної культури і спорту. Літ.: [1] с. 68-84, [3] с. 108-124, [4] с. 60-68, [4] с.96-104, [5] с.64-76.	2
3	Аспекти управління фізичної культури і спорту у ринкових відносинах. Типи економічних і соціальних відносин. Оцінка організаційно-управлінських проблем у сфері фізичної культури і спорту. Загальні принципи наукової творчості. Роль науково-дослідної роботи в процесі підготовки фахівця. Кадрове забезпечення управління спортом для всіх. Система вищої освіти в Україні. Поняття вищої освіти, її мета, завдання, структура. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти. Рівні акредитації та типи вищих навчальних закладів. Принципи побудови системи вищої освіти в Україні. Демократизація вищої освіти як освітній принцип. Суспільна значущість демократизації навчального процесу. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти. Філософські аспекти демократизації українського виховання. Самовиховання – якісно новий рівень у розвитку особистості. Масова оздоровча фізкультурна і спортивна робота – одна із форм фізичного виховання студентів. Діяльність спортивного клубу вищого навчального закладу. Обов'язки громадського спортивного активу. Спрямованість використання засобів фізичної культури і спорту. Планування і організаційні форми. Літ.: [1] с. 130-148, [4] с. 122-132, [5] с. 112-120, [6] с. 134-145, [7] с.86-95].	2
Разом :		6

5.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ п/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. Міжнародний спортивний рух. Фізкультурно-спортивний рух в Україні. Літ.: [1] с. 8-14, [2] с. 24-34, [4] с.4-16, [5] с.18-29.	2
2	Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури. Законодавча база розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Основні напрямки впровадження фізичної культури.	2

	Самоврядування у сфері фізичної культури. Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Літ.: [2] с. 38-54, [4] с.42-56. [5] с. 35-49, [6] с.24-46.	
3	Професійна діяльність фахівців фізичної культури. Фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Педагог, його функції та характерні особливості. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Форми організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Літ.: [1] с. 68-84, [3] с. 48-64, [4] с.74-86.	2
4	Професійна діяльність фахівців фізичної культури. Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Навчання і побут студентів вищого навчального закладу. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Літ.: [1] с. 68-84, [3] с. 48-64, [4] с.74-86.	2
5	Професійна діяльність вчителя фізичної культури. Урок як основна форма фізичного виховання. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації. Розвиток фізичної реабілітації у світі та в Україні. Підготовка фахівців із фізичної реабілітації. Літ.: [3] с. 108-124, [4] с.94-126, [5] с.64-76.	2
6	Кадрове забезпечення галузі. Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні. Інформаційне забезпечення фахівців галузі фізичної культури і спорту. Літ.: [3] с. 48-64, [4] с. 60-68, [4] с.96-104.	2
7	Аспекти управління фізичної культури і спорту у ринкових відносинах. Типи економічних і соціальних відносин. Оцінка організаційно-управлінських проблем у сфері фізичної культури і спорту. Загальні принципи наукової творчості. Роль науково-дослідної роботи в процесі підготовки фахівця. Літ.: [6] с. 208-228, [7] с.86-95].	2
8	Кадрове забезпечення управління спортом для всіх. Підготовка бакалаврів з менеджменту фізичного виховання і спорту за кордоном. Підготовка фахівців з менеджменту фізичного виховання і спорту в Україні. Система вищої освіти в Україні. Поняття вищої освіти, її мета, завдання, структура. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти. Рівні акредитації та типи вищих навчальних закладів. Принципи побудови системи вищої освіти в Україні. Літ.: [1] с. 130-148, [4] с. 122-132, [6] с. 230-264.	2
9	Демократизація вищої освіти як освітній принцип. Суспільна значущість демократизації навчального процесу. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти. Філософські аспекти демократизації українського виховання. Самовиховання – якісно новий рівень у розвитку особистості. Масова оздоровча фізкультурна і спортивна робота – одна із форм фізичного виховання студентів. Діяльність спортивного клубу вищого навчального закладу. Обов'язки громадського спортивного активу. Спрямованість використання засобів фізичної культури і спорту. Планування і організаційні форми. Літ.: [1] с. 148-158, [4] с. 134-142, [5] с. 112-120, [6] с. 134-145.	2
	Разом:	18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. Міжнародний спортивний рух. Фізкультурно-спортивний рух в Україні. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури. Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Професійна діяльність фахівців фізичної культури. Структура вищої освіти в Україні. Літ.: [1] с. 8-14, [2] с. 24-34, [3] с. 48-64, [4] с.56-66; [5] с. 35-49, [6] с.24-46.	2
2	Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Професійна діяльність вчителя фізичної культури. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації. Кадрове забезпечення галузі. Літ.: [1] с. 68-84, [3] с. 108-124, [4] с. 60-68, [4] с.96-104, [5] с.64-76.	2
3	Аспекти управління фізичної культури і спорту у ринкових відносинах. Загальні принципи наукової творчості. Кадрове забезпечення управління спортом для всіх. Демократизація вищої освіти як освітній принцип. Масова оздоровча фізкультурна і спортивна робота – одна із форм фізичного виховання студентів. Літ.: [1] с. 130-148, [4] с. 122-132, [5] с. 112-120, [6] с. 134-145, [7] с.86-95].	2
Разом :		6

5.3. Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота студентів усіх форм навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти *заочної* форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка кафедри у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни, варіанти контрольних робіт та необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 1, Підготовка до практичного заняття № 1.	6
2	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 2, Підготовка до практичного заняття № 1.	6
3	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 3, Підготовка до практичного заняття № 2.	6
4	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 4. Підготовка до практичного заняття № 2.	6
5	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 5. Підготовка до практичного заняття № 3.	8
6	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 6. Підготовка до практичного заняття № 3.	6

7	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 7. Підготовка до практичного заняття №4.	6
8	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 8. Підготовка до практичного заняття № 4. Підготовка до тестового контролю ТК1	6
9	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 9. Підготовка до практичного заняття № 5.	6
10	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 10. Підготовка до практичного заняття № 5.	6
11	Опрацювання теоретичного матеріалу за темою 11. Підготовка до практичного заняття № 6.	6
12	Опрацювання теоретичного матеріалу теми 12. Підготовка до практичного заняття № 6.	6
13	Опрацювання теоретичного матеріалу теми 13. Підготовка до практичного заняття № 7.	6
14	Опрацювання теоретичного матеріалу теми 14. Підготовка до практичного заняття № 7.	6
15	Опрацювання теоретичного матеріалу теми 15. Підготовка до практичного заняття № 8.	6
16	Опрацювання теоретичного матеріалу теми 16. Підготовка до тестового контролю ТК2 Підготовка до складання іспиту.	8
Разом:		100

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які навчаються за *заочною* формою здобуття вищої освіти, полягає у виконанні у повному обсязі усіх видів робіт відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни, зокрема: самостійна робота над засвоєнням теоретичного матеріалу; виконання у відповідних семестрах контрольних робіт та інших індивідуальних завдань, передбачених Робочою програмою; підготовка до поточного та семестрового контролів в період проведення лабораторно-екзаменаційних сесій тощо. Детальніше програма дисципліни та завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які поєднують навчання з виробництвом, викладено у Методичних рекомендаціях з дисципліни для цієї категорії здобувачів.

Керівництво самостійною роботою за виконанням індивідуальних завдань здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Контроль за виконання індивідуальних завдань здійснюється на практичних заняттях.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичних занять (з використанням методів ділової гри, диспуту, «мозкового штурму»), самостійна робота (індивідуальні завдання) і мають за мету – дати уявлення про вищу школу України, характеристику особливостей роботи керівника фізичного виховання та спорту, вчителя фізичного виховання. Розглянути особливості освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця з фізичної культури та спорту.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;

- тестовий контроль теоретичного матеріалу з розділу;
- захист індивідуальних завдань;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи).

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного так і підсумкового контролів (охарактеризувати фактично прийняті форми контролю з навчальної дисципліни). Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, **не допускається** до семестрового контролю поки не виконає весь обсяг, передбачений Робочою програмою для цього виду роботи. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який **має** академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в он-лайн режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до лабораторного заняття (вивчення теоретичного матеріалу з теми роботи, попередню підготовку протоколу роботи, підготовку до усного опитування для допуску до заняття (наведені у Методичних рекомендаціях до лабораторних занять), активно працювати на занятті, якісно підготувати звіт (креслення і протокол роботи відповідно до теми), захистити результати виконаної роботи, брати участь у дискусіях щодо прийнятих конструктивних рішень при виконанні здобувачами лабораторних робіт тощо.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати в лабораторіях кафедри у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами тестування. Виконання індивідуального завдання (якщо їх виконання у семестрі передбачені РПНД) завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, плагіат (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)). У разі виявлення плагіату в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності **не допускаються**.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (за наявності такого переліку, доцільно вказати рекомендовані курси), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт

з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Залежно від важливості окремих видів навчальної роботи, і їх ролі у формуванні компетентностей і результатів навчання, визначених освітньою програмою, розробники Робочої програми присвоюють кожному виду навчальної роботи (структурній одиниці) з дисципліни певну кількість балів. При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із встановлених Робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця навчальної роботи може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності *не допускаються*.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «в Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 1 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
<i>Перший семестр</i>												
Практичні заняття (мінімум – 4 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Іспит	Сума балів
1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-17	T*1-5	T6-15			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
6-10		6-10		6-10		6-10		3-5	3-5	6-10	24-40	60-100**
24-40								6-10		6-10	24-40	

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом
<i>Сьомий семестр</i>								
Практичне заняття			Контрольна робота		Тестовий контроль		Іспит	Сума балів
1	2	3	Якість виконання	Захист роботи	T1-5	T6-15		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	3-5	12-20	3-5	3-5	3-5	30-50	60-100
9-15			15-25		6-10		30-50	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне (заповнення форми звітності або окремого розділу (розділів)). Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12		20

***Примітка.** *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.*

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	10	15
Теоретичне питання № 2	6	10	15
Практичне завдання	8	14	20
Разом:	30		50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зарахован	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом

B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		<i>Задовільно/Satisfactory</i> – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Поясніть значення понять фізична культура, спорт, фізичне виховання, фізична підготовка, тренування, фізична реабілітація, рекреація.
2. Яке місце фізичної культури в загальній культурі людства?
3. Яке місце фізичної культури в античній грецькій культурі?
4. Що Ви знаєте про фізичне виховання в часи існування Київської Русі?
5. Розкажіть про особливості фізичного виховання в часи Козаччини.
6. Чому зростає роль фізичної культури з розвитком цивілізації?
7. Які основні засоби фізичної культури Вам відомі?
8. У чому виявляється увага держави до розвитку фізичної культури?
9. Які основні завдання суспільства вирішує фізична культура?
10. З якими іншими галузями суспільної діяльності тісно пов'язана фізична культура?
11. В яких формах відбуваються заняття з фізичної культури в навчальних закладах?
12. У чому полягає спільність і відмінність фізичного виховання і фізичної підготовки?
13. Переважно які категорії населення займаються оздоровчою фізичною культурою?
14. Охарактеризуйте рекреаційний вплив фізичної культури.
15. Які Ви знаєте форми організації занять із фізичної культури?
16. Які категорії населення підлягають фізичній реабілітації?
17. Охарактеризуйте фізичну вправу як основний засіб фізичної реабілітації.
18. Охарактеризуйте спорт як специфічну частину фізичної культури.
19. Які організації, що проводять спортивну роботу, Вам відомі?
20. Які Ви знаєте спортивні товариства і з якою категорією працівників (осіб) вони працюють?
21. Як організовано процес фізичного виховання учнівської молоді?

22. До якого спортивного товариства Ви належите? Які його керівні органи в центрі та регіоні?
23. Які спортивні організації покликані організовувати і проводити фізкультурно-спортивну роботу із сільським населенням?
24. Опишіть вертикаль державних органів управління фізкультурно-спортивним рухом.
25. Коли і як було відновлено сучасний олімпійський рух?
26. Що таке МОК? Коли він утворений і в чому полягає його діяльність?
27. Якою є система міжнародних спортивних змагань?
28. Коли утворено НОК України і які його основні завдання?
29. Які функції виконують федерації з видів спорту та яка їхня структура?
30. Якими основними законодавчими актами врегульовано діяльність фізкультурно-спортивних організацій?
31. Що Ви знаєте про Закон України "Про фізичну культуру".
32. Що Ви знаєте про цільову комплексну програму "Фізичне виховання - здоров'я нації"?
33. Які проблеми розвитку фізичної культури в Україні Вам відомі?
34. Що таке спортивна класифікація і яка її роль у спорті?
35. Що Ви знаєте про Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України?
36. Як здійснюється наукове забезпечення галузі фізичної культури і спорту?
37. Як здійснюються інформаційне забезпечення розвитку фізичної культури і спорту?
38. Які складові матеріальної бази фізичної культури?
39. Як здійснюється фінансування розвитку фізичної культури та спорту?
40. Назвіть і охарактеризуйте найвпливовіші міжнародні спортивні організації.
41. Як представлена Україна у міжнародному спортивному русі? Яких видатних спортсменів Ви знаєте?
42. У чому полягають історичні особливості розвитку фізичної культури в різних регіонах України?
43. Який внесок зробили українці в розвиток сучасного олімпізму?
44. Якими є результати спортсменів України на міжнародній арені?
45. У чому полягає державотворча і консолідуюча функція спорту?
46. Що таке інваспорт? Як він організований?
47. Якою є основна відмінність любительського і професійного спорту?
48. Які оздоровчі сили природи використовуються як засіб фізичного загартування і розвитку?
49. Охарактеризуйте фізичну вправу як основний засіб фізичної культури.
50. Якою є структура освіти в Україні?
51. Які завдання стоять перед вищою освітою?
52. Як відрізняються заклади вищої освіти за формою власності, підпорядкованістю, джерелами фінансування?
53. Охарактеризуйте основні форми навчання у вищому закладі освіти.
54. Які є рівні акредитації вищих закладів освіти та як здійснюється державна атестація?
55. Що таке система ступеневої освіти?
56. Які види діяльності здійснюють вищі заклади освіти?
57. Як працюють наукові навчально-методичні (спортивні) комплекси?
58. Дайте загальну характеристику вищих закладів освіти, які здійснюють підготовку фахівців для галузі фізичної культури?
59. Якою є типова структура вищого закладу освіти?
60. Що Ви знаєте про законодавчо-нормативну базу функціонування вищої освіти?

61. У чому суть реформування системи вищої освіти?
62. Якими є права студента вищого закладу освіти?
63. Якими є обов'язки студента вищого закладу освіти?
64. Як здійснюється спортивна підготовка у спеціалізованому вищому закладі освіти? Поняття про спортивну спеціалізацію.
65. Які є форми контролю та оцінювання якості навчання?
66. Які форми стимулювання та покарання застосовуються щодо студентів?
67. Чому самостійна робота студентів є невід'ємною частиною підготовки фахівців?
68. Як здійснюється підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів для галузі?
69. Місце обраного Вами вищого закладу освіти в системі підготовки фахівців для галузі.
70. На яких посадах можуть працювати фахівці фізичного виховання?
71. Яким є основне призначення фахівця з фізичного виховання?
72. Яким є основне призначення фахівця з фізичної реабілітації?
73. Яким є основне призначення фахівця з олімпійського і професійного спорту?
74. Як впливають особисті якості фахівців на вибір спеціальностей і спеціалізації?
75. Якими є критерії оцінки праці фахівців із фізичного виховання і спорту?
76. Якими є форми оплати праці фахівців із фізичного виховання і спорту?
77. Яка потреба галузі у фахівцях із фізичної культури? Проблема працевлаштування.
78. Якими є взаємні зобов'язання вищого закладу освіти і студента?
79. Які складові підготовленості фахівців із фізичної культури Вам відомі?
80. Назвіть фахові спеціальності за напрямом фізичної культури і спорту?
81. Фахівців яких освітньо-кваліфікаційних рівнів готують вищі заклади освіти?

11. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Вступ до спеціальності» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Вступ до спеціальності». <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=2602>
2. Вступ до спеціальності : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» / В. В. Флерчук, Ю. В. Дутчак, Т. В. Кірдан. Хмельницький : ХНУ, 2024. 33 с.

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13. Рекомендована література

Основна

1. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.
2. Грибан Г. П. Управління у сфері фізичної культури і спорту. Житомир: Вид-во «Рута». 2022. – 124 с.

3. Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року. К., 2017. – 11с. URL. <https://mms.gov.ua/news/derzhavnu-cilovu-socialnu-programu-rozvitku-fizichnoyi-kulturi-ta-sportu-prodovzheno-do-2024-roku>
4. Дикий Б. В. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання і спорт». Львів. 2020. – 160 с.
5. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. К.: 1994. 22 с.
6. Оніщук Л. М., Остапов А. В. Вступ до спеціальності. Фізична культура і спорт. Конспект лекцій. Полтава. 2020. – 146 с.
7. Черненко С. О., Олійник О. М., Сорокін Ю. С. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання і спорт». 2019. – 128 с

Додаткова

8. Квасниця О., Квасниця І., Флерчук В. (2022). Формування професійної мобільності майбутнього фахівця сфери фізичної культури і спорту під час проходження практики. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова, 3 (148), 56-61.
9. Максименко Л. М. Робочий зошит із курсу «Вступ до спеціальності» (для дистанційного навчання студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2022. – 38 с.
10. Момот О. О., Шаповал Е. С., Зайцева Ю. В., Новік С. М. Словник термінів та понять зі спортивних дисциплін. Полтава. 2019. – 148 с.
11. Мосейчук Ю. Ю., Байдюк М. Ю. Середня освіта. Фізична культура. Вступ до спеціальності. Чернівці. 2019. – 139 с.
12. Осадчий Н. В. «Вступ до спеціальності» галузі фізичне виховання і спорт як навчальна дисципліна. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://nikosad34.blogspot.com/2019/03/1.html>
13. Рибалко П. Ф., Хоменко С. В., Хоменко О. С. Особливості та перспективи розвитку сфери фізичного виховання. Суми: 2018. – 146 с.
14. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року. К., 2020. – 15с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>
15. Тищенко Валерія, Коваленко Юлія, Соколова Ольга, Флерчук Віктор. Когнітивна нейронаука у структурі професійної готовності у закладах вищої освіти. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2025. № 2. С.135-143
16. Шамич О. М. Вступ до спеціальності: Методичні вказівки. – К.: КНУБА, 2021. – 29 с.
17. Шевчук О. Р. Механізми державного регулювання фізичної культури й спорту в Україні. Дисертація на здоб. канд. наук з держ. управління. Харків. 2019. – 202 с.
18. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті [Електронний ресурс]. 3-е видан., стереотип. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. – 280 с.
19. Квасниця, О. М., Квасниця, І. М., & Флерчук, В. В. (2022). Формування професійної мобільності майбутнього фахівця сфери фізичної культури і спорту під час проходження практики. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, (3(148)), 56-61. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3\(148\).13](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.3(148).13)
20. Тищенко В.О., Коваленко Ю.О., Соколова О. В., Флерчук В. В. Роль біофідбеку у професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури та спорту. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Випуск 5 (192) 2025. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 164-167. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.05\(192\).36](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.05(192).36)
21. Тищенко Валерія, Коваленко Юлія, Соколова Ольга, Флерчук Віктор. Когнітивна нейронаука у структурі професійної готовності у закладах вищої освіти. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2025. № 2. С.135-143

22. Квасниця, І. М., Квасниця, О. М., & Флерчук, В. В. (2026). Діяльність тренера у сучасному спорті: проєктний підхід та інновації як основа професійної майстерності. *Академічні візії*, (51). <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2771>

14. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.

2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.

3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.